

**NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM**
LUDOVIKA

Tájékoztató

a közigazgatási alapvizsga

tananyagát érintő változásokról

Budapest, 2021. március 1.

Tisztelt Vizsgázó!

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem (a továbbiakban: NKE) jogszabályban rögzített feladata, hogy a közigazgatási alapvizsgához kapcsolódó ismeretanyagot időközönként hatályosítsa. A közigazgatási és az ügykezelői alapvizsgáról szóló 174/2011. (VIII. 31.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja kimondja, hogy az NKE feladata a közigazgatási alapvizsga követelményrendszerét, országosan egységes oktatási programját, tananyagát és a követelményrendszeren alapuló írásbeli vizsgakérdéseit kifejlessze, valamint szükség szerint – különösen, amennyiben a jogszabályi változások indokolják – aktualizálása.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló hatályosítást, a tananyag átdolgozását a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézete (a továbbiakban: NKE KTI) a 2021. január 01-jéig kihirdetett jogszabályok alapján zárta le. Az NKE KTI fontosnak tartja, hogy a tisztviselők ismereteiket a hatályosított tananyag alapján sajátítsák el, és a 2021. tavaszi vizsgaidőszak folyamán már a tankönyv lezárása, korábbi hatályosítása óta bekövetkezett jogszabályi módosulások is megjelenjenek a tananyagban, s egyben a számonkérés alapját is képezzék.

A tananyag-kiegészítő dokumentumban minden jelentősebb, az adott fejezetcímen belül végrehajtott módosítást az oldalszám és a bekezdés feltüntetésével, vastagon kiemelve jelöltünk. Az új, hatályos szövegrészeket pirossal szedtük, míg a hatályát veszített részek fekete áthúzással szerepelnek. Az egyes módosítások indoklásait dőlt betűvel, az adott módosított szövegrészt követően rögzítettük.

A tananyag-kiegészítő dokumentum kibocsátásával az NKE KTI segítséget kíván nyújtani, hogy a közigazgatási alapvizsgára Ön a lehető legnaprakészebben tudjon felkészülni.

Eredményes felkészülést és sikeres vizsgát kívánunk!

Budapest, 2021. március 1.

**Nemzeti Közzolgálati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet**

1. MODUL ALKOTMÁNYOS ÉS JOGI ALAPISMERETEK

1.2. ALMODUL: ÁLLAMSZERVEZET

20. oldal, első bekezdés:

A hatalommegosztás elve alapján a törvényhozó hatalmi ágat az Országgyűlés, az igazságszolgáltató a bírói hatalmi ágat a rendes és a közigazgatási bíróságok képviselik. A végrehajtó hatalom élén a Kormány áll. A többi közhatalmi szerv már nem sorolható be ebbe a hármas tagozódásba. Az államfői intézmény a hatalmi ágak felett álló, semleges hatalmi ág, a bíróságok mellett a további jogvédelmi szervek (az ügyészség, az Alkotmánybíróság, az alapvető jogok biztosa) és a helyi önkormányzatok szintén olyan hatalmi tényezők, amelyek nem sorolhatók sem a törvényhozói, sem a végrehajtói, sem a bírói hatalmi ágakhoz. Azonban fontos szerepet töltenek be a hatalommegosztásban.

Indokolás: az igazságszolgáltatásban részt vesz az ügyészség is, a félreértés elkerülése érdekében jobb ez a felosztás, a helyi önkormányzatok a közigazgatás részét képezik, tehát a végrehajtó hatalomba soroljuk.

Azonban amennyiben ez a jogsértés hivatali ideje alatt a hivatali tevékenységével összefüggésben bűncselekményt is megvalósít, úgy személye ellen felelősségre vonási eljárás indítható, amely eljárás az Alkotmánybíróság előtt zajlik, melynek során a testület elbírálja az államfő cselekményét, és amennyiben megállapítja büntetőjogi felelősségét, úgy bármely büntetés kiszabása mellett jogosult a köztársasági elnököt megfosztani tisztségétől

1.2.3. A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK

27. oldal, utolsó bekezdés:

Azonban amennyiben ez a jogsértés hivatali ideje alatt a hivatali tevékenységével összefüggésben bűncselekményt is megvalósít, úgy személye ellen felelősségre vonási eljárás indítható, amely eljárás az Alkotmánybíróság előtt zajlik, melynek során a testület elbírálja az államfő cselekményét, és amennyiben megállapítja büntetőjogi felelősségét, úgy bármely büntetés kiszabása mellett jogosult a köztársasági elnököt megfosztani tisztségétől

Az Alaptörvényt vagy tisztsége gyakorlásával összefüggésben valamely törvényt szándékosan megsértő, illetve a szándékos bűncselekményt elkövető köztársasági elnökkel szemben az országgyűlési képviselők együtöde indítványozhatja a tisztségtől való megfosztást. A megfosztási eljárás lefolytatása az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. Ha az eljárás eredményeként a köztársasági elnök közjogi felelősségét a testület megállapítja, akkor a köztársasági elnököt tisztségétől megfoszthatja

Indokolás: szükséges volt pontosítani a felelősség körét és azt, hogy a büntetőeljárás a bíróság hatásköre, nem az Alkotmánybíróságé.

1.2.4. A BÍRÓSÁGOK

27. oldal, első és harmadik bekezdés:

~~A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A bíróságok döntenek büntető ügyekben, magánjogi jogvitákban és törvényben meghatározott egyéb ügyekben. A közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2020. március 31-én megszűnnek. A közigazgatási és munkaügyi bíróságok jogutódai a törvényszékek.~~

Az igazságszolgáltatás fogalmát a magyar állam bíróságai által végzett ítélkező tevékenységre kell értenünk, mert alapvetően a bírói hatalom függetlenségéhez kell kapcsolnunk. Az Alaptörvény az ügyészséget pedig az igazságszolgáltatás közreműködőjének nevezi.

A bíróságok feladata széleskörű, mert nem csak büntető vagy polgári ügyekben döntenek, hanem a közigazgatási határozatok törvényességéről is, vagyis a különböző közigazgatási hatóságok által hozott közigazgatási határozatok is megtámadhatóak a bíróság előtt. Eljárnak munkaügyi jogvitákban és egyéb számtalan más tevékenységük is van az igazságszolgáltatás mellett, például nyilvántartásba vesznek egy megalakult céget vagy alapítványt.

~~A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatók, tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében mozdíthatók el.~~

~~**Igazságszolgáltatás bírói monopóliumának alapelve:** Az igazságszolgáltatás bírói monopóliumának alapelve garantálja, hogy minden, az igazságszolgáltatás hatáskörébe tartozó ügyet, minden jogvitát és minden jogsérelmet elbírálásra bíróság elé lehet vinni~~

Az igazságszolgáltatás alapelvei

Az igazságszolgáltatás alapelvei olyan iránymutatással szolgáló értékek, amelyek meghatározzák a bíróságok működésével kapcsolatos alapvető követelményeket. Ezek közül megemlíthjük a legfontosabb alapelveket:

A bírói függetlenség elve

A kormánytisztviselők jogállásával ellentétben a bírói jogállásnak az a lényegi ismérve, hogy a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélkezési tevékenységükben nem utasíthatóak. Az ítélkező tevékenység vonatkozásában, semmilyen befolyás nem érheti kívülről a bírót. A függetlenségéhez is hozzátartozik, hogy a bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani.

Az igazságszolgáltatás bírói monopóliumának elve

Az igazságszolgáltatási tevékenység alapvető állami funkcióját a bíróságok láthatják el. Alapvetően egyedi ügyekben konkrét jogvitákat döntenek el, a bírósági határozat az adott ügyben érintett személyekre kötelező.

A bíróság előtti egyenlőség

A törvény előtt mindenki egyenlő. Ez már 1848-ban a 12 pontban is szerepelt. Ez az elv azt is jelenti, hogy senkit nem lehet elvonni törvényes bírójától. A bíróságok meghatározott hatásköri és illetékességi szabályok alapján kell működjenek, az ügyek elosztását pedig meghatározott rendben kell intézni.

A védelemhez való jog

Akivel szemben büntetőeljárást folytatnak, joga van védőt, azaz ügyvédet meghatalmazni. Bizonyos ügyekben, ha nincs védője, akkor kirendel számára a nyomozó hatóság, bíróság. Továbbá a terhelt többek között megismerheti az ellene hozott vádat, indítványt tehet, észrevételeket tehet, kérdéseket tehet fel.

A társas bíráskodás, az ülnökök részvétele

A társas bíráskodás azt jelenti, hogy a bíróság - ha törvény másképpen nem rendelkezik - tanácsban ítélezik. Ez azt jelenti, hogy az alaposabb és megfontoltabb döntések érdekében nem egyetlen bíró hoz döntést, hanem testület vagyis tanács. A járásbíróságon rendszerint egyesbíró szokott ítélezni.

Az ülnökök részvétele azt jelenti, hogy laikusok is helyet kapnak az igazságszolgáltatásban. Ennek okát abban kereshetjük, hogy a túlzott és elfásult bírói rutin mellett legyenek olyanok is, akik más megvilágításban közelítenek meg egy-egy ügyet.

A tárgyalás nyilvánossága

A tárgyalások főszabály szerint nyilvánosak. A tárgyaláson hallgatóság tagjaként részt lehet venni.

Indokolás: a felsorolás átláthatóbbá teszi az alapelveket.

2.1.2.5. Az autonóm államigazgatási szervek

47. oldal, első bekezdés:

Az autonóm államigazgatási szervek nem tartoznak a kormány irányítása alá, törvény által létrehozott egyszemélyi vezetés alatt álló szervek. Fontos megemlíteni, hogy az önálló szabályozó szervekhez képest az autonóm államigazgatási szervek vezetői nem alkothatnak jogszabályt, de kiadhatnak közjogi szervezetszabályozó eszközt. A Ksztv. a következő autonóm államigazgatási szerveket sorolja fel:

- Közbiztonsági Hatóság;
- Egyenlő Bánásmód Hatóság;
- Gazdasági Versenyhivatal;
- Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság;
- Nemzeti Választási Iroda.

Indokolás: megszűnt a szerv 2021. január 1-jén.

2.1.2.7. A központi hivatalok

A **központi hivatal** a kormány hozza létre kormányrendelet által, és **főszabályként** miniszter irányítása alatt működik. Törvénnyel központi hivatal csak akkor hozható létre, ha a központi hivatal rendvédelmi feladatokat lát el. Ez utóbbira példa a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

A központi hivatalok nagyon sokfélék lehetnek, a tevékenységük alapján meg lehet különböztetni hatósági, piacfelügyeleti, szolgáltató, fenntartói, forráskezelő, ellenőrző, illetve kiszolgáló típusokat.

A központi hivatal vezetőjét – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – a központi hivatal irányító miniszter nevezi ki és menti fel. A központi hivatalokat nem sorolja fel a Ksztv., mivel a Kormány hozza őket létre rendelettel. Példaképpen felsorolunk néhányat:

Indokolás: pontosítás mert vannak kivételek

2. MODUL KÖZIGAZGATÁSI ALAPISMERETEK

2. 4. 2. 2. Az első fokú eljárás

107. oldal 5. bekezdésének szövege az alábbiak szerint módosul:

Ha a hatóság megállapítja, hogy bármelyik, fent említett feltétel nem áll fenn, a sommás eljárás szabályait mellőzi, és ~~fő-szabály-szerint~~ ügynevezett függő hatályú döntést hoz, az eljárás megindításától számított nyolc napon belül **teljes eljárásra tér át.**

Indokolás: A pontosítást a 2020. évi XXX. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról indokolja.

107. oldal 6-7., valamint a 108. oldal 1. bekezdése törlendő

A függő hatályú döntésben ilyenkor a hatóság rendelkezik arról, hogy
~~— az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy az illetékekről szóló törvény szerinti közigazgatási hatósági eljárásokért, vagy igazgatási jellegű szolgáltatások igénybevételeért fizetett igazgatási szolgáltatási díjnak megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer forintot a hatóság köteles a kérelmező ügyfél részére megfizetni,~~
~~— a kérelmező ügyfél mentesül az eljárási költségek megfizetése alól,~~
~~— a kérelmezett jog gyakorlása az ügyfelet megilleti.~~

~~A függő hatályú döntéshez azonban egy ideig nem kapcsolódik joghatás, vagyis függőben marad: az ilyen döntéshez ugyanis kizárólag **akkor kapcsolódnak joghatások, ha az ügyintézési határidő elteltével a hatóság a hatósági ügy érdemében nem döntött és az eljárást nem szüntette meg.**~~

~~Amennyiben a függő hatályú döntés mégis véglegessé válik, arról a hatóság értesíti a felügyeleti szervét, valamint akikkel a döntést közölte, és intézkedik az ügyfélnek járó összeg megfizetése, illetve visszatérítése iránt.~~

Indokolás: A pontosítást a 2020. évi XXX. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról indokolja.

109. oldal: 1. bekezdésében a ha függő hatályú döntés meghozatalának nincs helye, szövegrész törlendő

Indokolás: A pontosítást a 2020. évi XXX. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonjuttatásról indokolja.

109. oldal: utolsó előtti bekezdés szövege az alábbiak szerint módosul:

A határidő túllépésének komoly szankciói vannak. Amennyiben a hatóság
~~— határidőben nem hoz függő hatályú döntést,~~
~~— az ügyintézési határidőt túllépi — és függő hatályú döntés meghozatalának nem volt helye —,~~
vagy
~~— az automatikus döntéshozatal, vagy a sommás eljárás szabályait indokolatlanul mellőzi,~~
az eljárás lefolytatásáért illetéknek vagy díjnak megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer

~~forintot megfizet a kérelmező ügyfélnek, aki mentesül az eljárási költségek megfizetése alól is.~~⁶⁸

- határidőben nem utasítja vissza a kérelmet, nem szünteti meg az eljárást, nem dönt érdemben, nem tartja függőben a beadványt vagy nem függeszti fel vagy szünetelteti az eljárást,
- az ügyintézési határidőt túllépi, vagy
- az automatikus döntéshozatal, vagy a sommás eljárás szabályait indokolatlanul mellőzi, az eljárás lefolytatásáért fizetendő illetéknek vagy az illetékekről szóló törvény szerinti közigazgatási hatósági eljárásokért, vagy igazgatási jellegű szolgáltatások igénybevételért fizetett igazgatási szolgáltatási díjnak (a továbbiakban: díj) megfelelő összeget, ennek hiányában tízezer forintot megfizet a kérelmező ügyfélnek, aki mentesül az eljárási költségek megfizetése alól is.

Indokolás: A pontosítást a 2020. évi XXX. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonyjuttatásról indokolja.

113. oldal: utolsó bekezdés szövege az alábbiak szerint módosul:

az **indokolásban:**

- a teljes eljárásra történő áttérés esetén az áttérés indokára

Indokolás: A pontosítást a 2020. évi XXX. törvény egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonyjuttatásról indokolja.

3. MODUL: EURÓPAI UNIÓS ALAPISMERETEK

3.1.1. AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ RÖVID TÖRTÉNETE (PÁRIZSTÓL LISSZABONIG)

132. oldal hatodik bekezdés az alábbira módosul:

~~2016 júniusában az Egyesült Királyságban népszavazást tartottak az ország EU-tagságának fenntartásáról, amelyen a kilépést támogatók kerültek többségbe. A kilépési folyamat 2017 márciusában indult meg. A tárgyalási folyamat zökkenőkkal terhelt, bizonytalan, amelynek eredménye – az úgynevezett Brexit – az Egyesült Királyság európai uniós tagságának megszűnését, a szervezetből való kilépését fogja valószínűleg jelenteni.~~

2016 júniusában az Egyesült Királyságban népszavazást tartottak az ország EU-tagságának fenntartásáról, amelyen a kilépést támogatók kerültek többségbe. 2017 márciusában indultak meg a kilépésről (brexit) szóló tárgyalások, melyek éveken át húzódtak. A hosszas tárgyalások eredményeképpen 2020-ban megszűnt az Egyesült Királyság tagsága az EU-ban – így a közösség létszáma 27-re csökkent. Ugyanakkor a szigetország és az integrációs szervezet sikerrel állapodott meg a két fél közötti jövőbeni viszonyok szabályairól – ezzel sikerült elkerülni a rendezetlen brexitet.

Indokolás: A brexit megállapodás aláírása.

3.1.3.1. Az Európai Parlament (EP)

148. oldal második bekezdésének mondata az alábbira változik:

~~Az Európai Parlament tagjainak létszáma – az elnököt nem beleértve – legfeljebb 750 fő lehet.~~

Az Európai Parlament tagjainak létszáma 705 fő.

Indoklás: A brexit megállapodás aláírása.

3.1.3.2. Az Európai Tanács

135. oldal alulról harmadik bekezdése az alábbira változik:

~~Az Európai Tanács (EiT) – ami nem keverendő össze sem a következő pontban részletezett Tanáccsal, sem pedig az Európai Uniótól különböző európai nemzetközi szervezettel, az Európa Tanáccsal – az Európai Unió legmagasabb szintű politikai döntéshozó szerve, amely a tagállamok állam-, illetve kormányfőiből áll – az adott ország alkotmányos berendezkedésétől függően – és félévente legalább két alkalommal ülésezik, de rendkívüli ülésre is összehívható.~~

Az Európai Tanács nem lát el jogalkotási feladatokat, de meghatározza az EU általános politikai irányait és prioritásait. Munkája során – amelyet saját Főtitkársága segít – főszabályként konszenzussal dönt, kivéve, ha a Szerződések ettől eltérően rendelkeznek. Az Európai Tanácsban a hazánk képviselőjét ellátó

miniszterelnököt ebbéli funkcióinak ellátásában a minisztériumok (főként a Külügyminisztérium és az Igazságügyi Minisztérium) segítik és készítik fel.

Indoklás: jogszabályi változás: 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet

3.1.3.3. A Tanács

113. oldal hatodik bekezdésétől kezdődően a szöveg az alábbira változik:

~~Az Általános Ügyek Tanácsának tagjai többnyire a tagállami kormányok Európa-ügyi miniszterei, míg a Külügyek Tanácsa általában a külügyminiszterek részvételével ülésezik. Magyarországot az Általános Ügyek Tanácsában a Miniszterelnökség, míg a Külügyek Tanácsában a Külgazdasági és Külügyminisztérium képviseli. Az említett két konfigurációval együtt jelenleg tíz tanácsi formáció létezik, amelyek a következők:~~

~~Az egyik legfontosabb a **Gazdasági és Pénzügyi Tanács** (ECOFIN), amely egyike a legrégebbi tanácsi formációknak, és havonta legalább egy alkalommal ülésezik. Magyarországot a Pénzügyminisztérium élén álló tárcavezető képviseli a testületben.~~

~~Az ECOFIN legfontosabb feladata a **gazdaságpolitikai koordináció** megvalósítása és a tagállamok költségvetési politikáinak figyelemmel kísérése. Ezenkívül az ECOFIN hozza meg az euróra vonatkozó döntéseket is, ilyen esetekben azonban kizárólag az euróövezethez tartozó tagországok képviselői vesznek részt a szavazásban.~~

~~A bel- és igazságügyi együttműködésre vonatkozó jogalkotás és döntéshozatal egy másik tanácsi formáció, jelesül a **Bel- és Igazságügyi Tanács** (BIÜT) feladata. Magyarországot ebben a tanácsi konfigurációban belügyi napirendeknél a mindenkori belügyminiszter, igazságügyi kérdéseknél pedig az igazságügyi miniszter képviseli. A BIÜT ülései általában kétnaposak, ahol első nap belügyi, a második nap pedig igazságügyi témaköröket tárgyalnak a miniszterek. A BIÜT általában havonta egyszer ülésezik.~~

~~Sokrétű és összetett kérdésekkel foglalkozik a **Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Tanács** (EPSCO). Az EPSCO-ban a magyar képviseletet az Emberi Erőforrások Minisztériuma vagy a Pénzügyminisztérium biztosítja a portfóliótól függően miniszteri vagy államtitkári szinten.~~

~~A **Versenyképességi Tanács** (VKT) nevéből is adódóan az EU működése szempontjából kiemelkedően fontos versenyképességi kérdéseket (belső piac, ipar stb.) tárgyal. Hazánkat ebben a formációban szintúgy a Pénzügyminisztérium képviseli.~~

Az Általános Ügyek Tanácsának tagjai többnyire a tagállami kormányok Európa-ügyi miniszterei, míg a Külügyek Tanácsa általában a külügyminiszterek részvételével ülésezik. Magyarországot az Általános Ügyek Tanácsában az Igazságügyminisztérium (bizonyos témákért a Külgazdasági és Külügyminisztérium illetve Innovációs és Technológiai Minisztérium a felelősek), míg a Külügyek Tanácsában a Külgazdasági és Külügyminisztérium képviseli. Az említett két konfigurációval együtt jelenleg tíz tanácsi formáció létezik, amelyek a következők:

Az egyik legfontosabb a **Gazdasági és Pénzügyi Tanács** (ECOFIN), amely egyike a legrégebbi tanácsi formációknak, és havonta legalább egy alkalommal ülészik. Magyarországot a Pénzügyminisztérium élén álló tárcavezető képviseli a testületben.

Az ECOFIN legfontosabb feladata a **gazdaságpolitikai koordináció** megvalósítása és a tagállamok költségvetési politikáinak figyelemmel kísérése. Ezenkívül az ECOFIN hozza meg az euróra vonatkozó döntéseket is, ilyen esetekben azonban kizárólag az euróövezethez tartozó tagországok képviselői vesznek részt a szavazásban.

A bel- és igazságügyi együttműködésre vonatkozó jogalkotás és döntéshozatal egy másik tanácsi formáció, jelesül a **Bel- és Igazságügyi Tanács** (BIÜT) feladata. Magyarországot ebben a tanácsi konfigurációban belügyi napirendeknél a mindenkori belügyminiszter, igazságügyi kérdéseknél pedig az igazságügyi miniszter képviseli. A BIÜT ülései általában kétnaposak, ahol első nap belügyi, a második nap pedig igazságügyi témaköröket tárgyalnak a miniszterek. A BIÜT általában havonta egyszer ülészik.

Sokrétű és összetett kérdésekkel foglalkozik a **Foglalkoztatási, Szociálpolitikai, Egészségügyi és Fogasztóvédelmi Tanács** (EPSCO). Az EPSCO-ban a magyar képviselőt az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Innovációs és Technológiai Minisztérium vagy a Családokért felelős tárca nélküli miniszter biztosítja a portfóliótól függően miniszteri vagy államtitkári szinten.

A **Versenyképességi Tanács** (VKT) nevéből is adódóan az EU működése szempontjából kiemelkedően fontos versenyképességi kérdéseket (belső piac, ipar stb.) tárgyal. Hazánkat ebben a formációban szintúgy az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviseli.

Indoklás: Jogszabályi változás: 1741/2020. (XI. 11.) Korm. határozat az Európai Unió döntéshozatali tevékenységében való kormányzati részvétel összehangolásáról és az Európai Koordinációs Tárcaközi Bizottságról.

3.1.3.5. Az Európai Unió Bírósága (EUB)

154. oldal elején lévő felsorolás az alábbira változik:

Az Európai Unió Bírósága (EUB)

- **a Bíróságból;**
- **a Törvényszékből áll.**
- ~~az ügynevezett különös hatáskörű törvényszékekből áll.~~

Indoklás: 2016-ban az EU igazságszolgáltatási szervezetrendszerére irányuló reformok keretében a Közzolgálati Törvényszéket felszámolták, hatásköreit pedig a Törvényszékre ruházták.

3.1.3.8. Egyéb intézmények

140. oldal utolsó két bekezdése az alábbira változik:

~~A **Gazdasági és Szociális Bizottság** (GSzB) a régiók Bizottsága mellett az EU intézmények egyik tanácsadó szerve. A GSzB a római Szerződések alapján 1957-ben jött létre azzal a céllal, hogy a különféle gazdasági, szociális érdekeszportokat bekapcsolják a közösségi döntések előkészítésébe. A szerv feladata, hogy tanácsokat adjon a Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament számára, de az EU intézményei bizonyos kérdésekben kötelesek konzultálni a~~

~~GSzB testületével, bár véleményüket nem kötelesek figyelembe venni a döntéshozatal során. A jelenleg 350 tagú testület a munkaadók, a munkavállalók és az egyéb civil szervezetek képviselőiből áll, akiket a tagállamok javaslatára a Tanács nevez ki minősített többséggel ötéves időtartamra.~~

~~A **Régiók Bizottságát** (Cor) a Maastrichti Szerződés hozta létre abból a célból, hogy lehetővé tegyék a települési és területi helyhatóságok számára a konzultációs részvételt az uniós döntéshozatalban. Tagjait – jelenleg 350 főt – a helyi önkormányzatok demokratikusan választott képviselői vagy tisztségviselői közül a tagállamok javaslatára a Tanács minősített többséggel nevezi ki ötéves időtartamra.~~

*A **Gazdasági és Szociális Bizottság** (GSzB) – a Régiók Bizottsága mellett – az EU-intézmények egyik tanácsadó szerve. A GSzB a Római Szerződések alapján 1957-ben jött létre azzal a céllal, hogy a különféle gazdasági, szociális érdekcsoportokat bekapcsolják a közösségi döntések előkészítésébe. A szerv feladata, hogy tanácsokat adjon a Bizottság, a Tanács és az Európai Parlament számára, de az EU intézményei bizonyos kérdésekben kötelesek konzultálni a GSzB testületével, bár véleményüket nem kötelesek figyelembe venni a döntéshozatal során. A jelenleg 329 tagú testület a munkaadók, a munkavállalók és az egyéb civil szervezetek képviselőiből áll, akiket a tagállamok javaslatára a Tanács nevez ki minősített többséggel ötéves időtartamra. A Gazdasági és Szociális Bizottságban 12 tag képviseli Magyarországot.*

*A **Régiók Bizottságát** (CoR) a Maastrichti Szerződés hozta létre abból a célból, hogy lehetővé tegyék a települési és területi helyhatóságok számára a konzultációs részvételt az uniós döntéshozatalban. Tagjait – jelenleg 329 főt – a helyi önkormányzatok demokratikusan választott képviselői vagy tisztségviselői közül a tagállamok javaslatára a Tanács minősített többséggel nevezi ki ötéves időtartamra. A Régiók Bizottságának 12 magyar tagja van.*

Indoklás: A brexit megállapodás aláírása és kiegészítő információk.

4. MODUL: GAZDÁLKODÁSI ÉS PÉNZÜGYI ALAPISMERETEK

A 145. oldalon a modul bevezető szövege a következők szerint módosul:

Ebben a fejezetben áttekintjük az állam működéséhez kapcsolódó legalapvetőbb gazdasági, pénzügyi kérdéseket, a legfontosabb közgazdaságtani, pénzügyi alapfogalmakat, alapösszefüggéseket. Bemutatjuk az államháztartás felépítését, szervezetét, valamint működésének szabályait, kitérünk a közbevételek és kiadások rendszerének, a nemzeti vagyonnal történő gazdálkodás alapvető szabályainak, a költségvetési szervek alapításának, működésének és az államháztartás ellenőrzési rendszerének bemutatására.

Indokolás: A bevezető szövege és a modul tartalma közötti összhang megteremtése

A 145. oldalon a 4.1. almodul az alábbi 4.1.1. és 4.1.2. fejezetekkel egészül ki, a korábbi 4.1.1. fejezet száma 4.1.3-ra változik, a korábbi 4.1.1.2. fejezet törölendő, szövege átkerül az új 4.1.1. fejezetbe:

4.1.1. NEMZETGAZDASÁG, GAZDASÁGI SZERKEZET, A GAZDASÁGI TELJESÍTMÉNY MÉRÉSE

A **nemzetgazdaság** egy adott ország gazdasága, azaz a gazdasági szereplők összessége és a közöttük levő kölcsönhatások rendszere. A nemzetgazdaságnak tehát része minden rendelkezésre álló anyagi és emberi erőforrás, valamint az ezeket mozgásba hozó tevékenységek és kölcsönhatásaik.

A **gazdasági szereplők** önálló gazdasági, szervezeti és intézményi egységek. A közgazdasági modellekben a gazdaság szereplőit szektorokba sorolják: háztartások, vállalkozások, nonprofit szektor, kormányzati szektor (államháztartás), külföld. Az egyes gazdasági szektorokat és azok jellemzőit a következő táblázat foglalja össze.

Gazdasági szektorok	Jellemzők
Háztartások	- Együtt élő természetes személyek kisebb-nagyobb csoportja, akik közös jövedelemmel, vagyonnal, fogyasztással rendelkeznek. - A munkaerőt szolgáltatják a többi gazdasági szereplő számára. - Rendelkezésre álló jövedelmük részben az elsődleges jövedelemelosztás során (például munkabér), részben a másodlagos jövedelemelosztás révén (például segélyek, szociális juttatások, támogatások) keletkezik. - Nettó megtakarítók: a fogyasztásra el nem költött jövedelmüket megtakarítják.
Vállalkozások	- Profit szerzése és vagyonuk gyarapítása céljából termelő vagy szolgáltató tevékenységet végeznek. - Termelő felhasználók: termelési tényezőket (erőforrásokat) használnak fel, amelyekből új érték

	hozzáadásával termékeket állítanak elő, szolgáltatásokat nyújtanak. • Nettó hitelfelvevők: saját forrásaikat hitelekkel egészítik ki.
Nonprofit szektor	• Létrehozásuk, működésük önkéntes. • Tevékenységük jellemzően a háztartásokat szolgálja. • Jövedelmük az államtól, a vállalkozásoktól és a háztartásoktól származhat, gyakran a másodlagos jövedelemelosztás során adomány, támogatás formájában.
Államháztartás (kormányzati szektor)	• Társadalmi közös szükségletek kielégítését célzó közfeladatokat lát el, részben saját intézményrendszer fenntartásával, részben vásárolt szolgáltatásként. • Jövedelmének döntő hányada a többi gazdasági szereplő által fizetett adókból és más közterhekből származik. • Nemzetgazdasági súlyából adódóan és közhatalmi jogosítványai (például jogalkotás) gyakorlásával nagymértékben képes befolyásolni az egész nemzetgazdaság fejlődését.
Külföld	• Hazai terméket, szolgáltatást vásárol, és saját terméket, szolgáltatást nyújt. A hazai beruházások, pénzügyi befektetések egy részét külföldi megtakarítások finanszírozzák. • A külföld a munkaerőpiacon egyaránt megjelenhet a hazai munkaerő egy részének igénybe vevőjeként és a munkaerő egy részének szolgáltatójaként.

8. táblázat: A gazdasági szektorok és azok jellemzői

A gazdasági tevékenységeket a statisztikai rendszer **ágazatok** szerint csoportosítja, közös tulajdonságaik alapján. A legáltalánosabb besorolásban a gazdasági tevékenységeket három ágazatba sorolhatjuk: **mezőgazdaság, ipar, szolgáltatások** (tercier szektor). Az ipari forradalmat megelőzően a mezőgazdasági szektor volt meghatározó, majd a XX. századig folyamatosan nőtt az ipar nemzetgazdasági súlya. **Napjainkban – hazánkban éppúgy, mint máshol – a terciér szektorként is emlegetett szolgáltatás foglalkoztatja a legtöbb embert.** Ebbe a körbe tartozik az oktatás, az egészségügy, a pénzügyek, az idegenforgalom és vendéglátás, a szállítás, a raktározás, de a közszolgáltatások széles köre is.

A nemzetgazdasági **teljesítmény mérésére** számos **mutatószámot** alkalmaznak. Ezek közül csak a leglényegesebbeket emeljük ki. A **bruttó hazai termék (GDP – Gross Domestic Product)** reálkibocsátásként értelmezve, egy adott ország területén adott időszakban létrehozott, végső felhasználásra szánt termékek és szolgáltatások összessége.

A **bruttó nemzeti jövedelem (GNI – Gross National Income)** a GDP-ből származtatott mutató. Nem más, mint a külföldről beáramló elsődleges jövedelmek és a külföldre kiáramló elsődleges jövedelmek egyenlegével korrigált GDP. A **gazdasági növekedést** az adott évi GDP előző évi (vagy egy bázisévi) GDP-hez való viszonyításával lehet kifejezni. A GDP a gazdaság által egy év alatt előállított összes termék és szolgáltatás értékét, vagyis az ország jövedelmét számszerűsíti.

A gazdasági növekedést több tényező befolyásolja, ezek közül a legfontosabbak:

- a) **Munkatermelékenység:** Nem más, mint az egy foglalkoztatottra jutó GDP. Javulása a hatékonyabb szervezés, jobb gépek, korszerűbb technológia stb. alkalmazásával érhető el.
- b) **Gazdasági aktivitás:** A gazdasági teljesítmény szempontjából az is lényeges, hogy a munkaképes korúak mekkora hányada vesz részt aktívan a gazdasági életben. A munkaerőpiacon az számít aktívnek, aki dolgozik (vállalkozóként vagy alkalmazottként), vagy munkát keres (vagyis munkanélküli, de munkát keres, így majd munkába tud állni). A gazdasági aktivitás mértéke mellett a gazdaságilag inaktív személyek (nyugdíjasok, eltartottak) aránya ugyancsak fontos információ egy ország gazdasági helyzetéről.
- c) **Beruházások:** A termelőeszközök bővítése, korszerűsítése, technológiai fejlesztése nyilvánvalóan hatást gyakorolnak a gazdasági növekedésre.
- d) **Emberi (humán) tőke:** A szakmai tudás, szakismeret átadása, az oktatási rendszer színvonala ugyancsak komoly tényező a gazdasági növekedésben.
- e) **Innováció:** Új termékek, eljárások, szervezeti megoldások bevezetése szintén befolyásolja a gazdasági növekedést.

A gazdasági növekedés mellett szólnunk kell a **gazdasági visszaesésről** is. A gazdasági növekedés időről időre visszaeshet, ez bekövetkezhet egy-egy ágazatban vagy az egész gazdaságban. A gazdasági aktivitás különösen a mezőgazdaságban mutat ingadozást (az időjárás kedvező vagy kedvezőtlen alakulása miatt), de szezonális változások tapasztalhatók az idegenforgalom területén is. A nemzetgazdaság egészének fejlődése is mutathat több évet (évtizedet) átfogó **ciklikusságot**. A gazdasági aktivitás egy-egy ciklushoz kapcsolódó nagymértékű kilengése – túlságosan mély visszaesés vagy túlzott mértékű növekedés a fellendülő szakaszban – komoly károkat okozhat, ezért **az állami gazdaságpolitika kiemelt célja a kiegyensúlyozott gazdasági növekedés**. Ha két egymást követő félévben a gazdasági aktivitás a korábbi szint alatt marad, **recesszió** következik be. Ennél mélyebb és tartósabb visszaesés esetén **válságról** beszélhetünk.

A **gazdaságpolitika** azoknak a céloknak, módszereknek, eszközöknek az összessége, rendszere, amelyek meghatározzák a gazdasági fejlődés irányát és az ehhez szükséges eszközöket. A gazdaságpolitika főbb területei a **monetáris politika** és a költségvetési vagy más néven **fiskális politika**.

A **fiskális politika**, más néven költségvetési politika alapvető célja a kiegyensúlyozott gazdasági növekedés fenntartása mellett az államadósság és az államháztartási hiány megfelelő mértékek között tartása.

4.1.2. ADÓSSÁG

Az adósság hitelviszonyon alapuló tartozások névértéken számítva.

Egy ország eladósodottságát befolyásolja az államháztartás alrendszerének adóssága, de a lakosság, valamint a vállalatok eladósodottsága is. A költségvetés éves bevételei és kiadásai ritkán egyeznek meg pontosan. Előfordulhat, hogy a bevételek meghaladják a kiadásokat, de sokkal gyakrabban fordul elő, hogy a kiadások múlják felül az állami bevételeket. A bevételi többletet **szufficitnek**, a kiadási többletet **deficitnek** vagy hiánynak nevezzük. Az adott évben képződő hiányt nevezzük **államháztartási hiánynak**.

Az állam egyes szereplői (központi alrendszer, önkormányzati alrendszer, a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetek) által a hiány fedezetére felvett hitelek, kibocsátott kötvények adósságot képeznek a hitelezők, finanszírozók felé. Ez az adósság képezi az **államadósságot**. Az államadósság tehát az államháztartás központi alrendszerének, az államháztartás önkormányzati alrendszerének és a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezeteknek az egymással szembeni kötelezettségek kiszűrésével számított adóssága.

Egy ország államadósságának és államháztartási hiányának a mértékét a GDP-hez képest számítjuk. Az államháztartási hiány százalékos értéke az adott évi költségvetési hiány mértékét az ország jövedelméhez, GDP-jéhez képest mutatja. Stabil kormányzati pénzügyi pozíciónak minősül, ha ez az érték 3% vagy ez alatti. A hiányt valahogy pótolni kell, ami történhet hitelfelvétellel (külföldről vagy belföldről), illetve kötvény (állampapír) kibocsátásával. A tartósan deficitese államháztartás a hiányt felvett hitelekkel, kötvénykibocsátásokkal pótolja, így egészíti ki bevételeit.

Az államadósság százalékos értéke az államadósság mértékét mutatja az ország jövedelméhez, a GDP-hez képest, azaz ez a szám jelzi, hogy mennyire van egy ország eladósodva. Stabil pénzügyi pozíciónak minősül, ha ez az érték 60% vagy ez alatti, vagy ha tartósan csökkenő tendenciát mutat. Magyarország államadóssága jelenleg ezt az értéket meghaladja, a pénzügyi sérülékenységének legfőbb oka éppen a magas államadósság. Az Alaptörvény előírja, hogy az államadósságot a GDP 50 %-a alá kell csökkenteni, ennek érdekében meghatározza, hogy az Országgyűlés nem fogadhat el olyan központi költségvetésről szóló törvényt, amelynek eredményeképpen az államadósság meghaladná a teljes hazai össztermék felét. Addig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, az Országgyűlés csak olyan központi költségvetésről szóló törvényt fogadhat el, amely az államadósság a teljes hazai össztermékhez viszonyított arányának csökkentését tartalmazza.

A magyar Alaptörvény sajátossága, hogy a közpénzügyekre vonatkozó fiskális jellegű szabályozás az Alkotmányhoz képest szigorúbb és részletesebb lett.¹ Az előző Alkotmánynak nem volt önálló gazdasági-pénzügyi fejezete, pénzügyi jogi vonatkozásban igen kevés közvetlen rendelkezést tartalmazott.³¹ Az Alaptörvényben új, „A közpénzek” elnevezésű részben immáron egységesen jelennek meg a közpénzügyekről szóló rendelkezések, ide értve – egyebek mellett – az államadósság-fékre vonatkozó rendelkezéseket is.

¹ Trócsányi László: „Nem azonos startvonalról indulunk”. In: Molnár Benedek – Németh Márton – Tóth Péter: Mérlegen az Alaptörvény. Interjúkötet hazánk új Alkotmányáról. HVG-Orac, Budapest, 2013. 81. o. 31 Uo.

Nagyon nagymértékű eladósodás esetén adósságválság alakul ki. **Adósságválság** esetén egy ország fizetési mérleg hiánya tartósan nagy, ezért hitelfelvételre kényszerül. Ilyen esetben ahhoz, hogy fizetni tudja kötelezettségeit, a felvett hitelre is mindig újabb hitelt kell felvennie. Az adósságválság megelőzése érdekében alkotta meg az Országgyűlés a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényt (a továbbiakban: stabilitási törvény), amely definiálja az államadósság fogalmát, és szigorúan szabályozza az ennek részét képező önkormányzati adósság képződésének feltételeit. Az 50 %-os adósságsszint eléréséig olyan adósságcsökkentési szabály érvényesül, ami kizárja a prociklikusságot, automatikusan kezeli az Alaptörvény fenti kitételét, miszerint tartós és jelentős gazdasági visszaesés esetén el lehet tekinteni az adósságcsökkentéstől, és biztosítja az 50 %-os adósságmutató elérését belátható időn belül.

4.1.3. A MONETÁRIS POLITIKA CÉLJA ÉS ESZKÖZRENDSZERE

Indokolás: A tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése a közérthetőség érdekében.

A 4.1. almodul egy új 4.1.4. fejezetcímmel egészül ki:

4.1.4. A PÉNZÜGYI KÖZVETÍTŐRENDSZER

Indokolás: A tananyag szerkezeti változtatásából fakadó módosítási igény.

A 147. oldalon a 4.1.1.3. alfejezet számozása 4.1.4.1-re, a 4.1.1.4. alfejezet számozása 4.1.4.2-re változik és az új 4.1.4.2. alfejezet harmadik bekezdése a következők szerint módosul:

4.1.4.1. A pénzügyi közvetítőrendszer fogalma

4.1.4.2. Magyar Nemzeti Bank

...

Az MNB szervei a **Monetáris Tanács**, a Pénzügyi Stabilitási Tanács, az igazgatóság és a **felügyelőbizottság**. A kiadványsorozat célja, hogy a Költségvetési Tanácsot törvényben, illetve ~~a 2012. január 1-jén hatályba lépett~~ az Alaptörvényben meghatározott feladatai ellátásában támogassa.

Indokolás: A tananyag szerkezeti változtatásából fakadó módosítási igény, a megértés szempontjából irreleváns tartalom törlése.

A 148. oldalon a 4.1.1.5. alfejezet számozása 4.1.4.3-ra változik és az új 4.1.4.3. alfejezet első, második, ötödik, hetedik, nyolcadik, kilencedik bekezdése a következők szerint módosul, a korábbi tizedik bekezdés átkerül a tizenegyedik bekezdés után:

A **pénzügyi közvetítőrendszerben pénzügyi intézmények működnek:** ezek a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások, **amelyek** pénzügyi szolgáltatásokat és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásokat nyújtanak.

A **pénzügyi szolgáltatások** körébe – **többek között** – az alábbi főbb tevékenységek tartoznak ~~többek között~~: ...

...

Hitelintézet az a pénzügyi intézmény, amely a pénzügyi szolgáltatások közül **legalább**

- **legalább** betétet gyűjt,...

...

Ilyen korlátozó előírások többek között a következők:

- Az alapításhoz szükséges tőke (jegyzett tőke) minimuma bank esetében **2 4** milliárd forint, ...

...

A **pénzügyi vállalkozások** (például a lízingcégek) olyan pénzügyi intézmények, ... Pénzügyi vállalkozás alapításához legalább **50–100** millió forint jegyzett tőke rendelkezésre bocsátása szükséges.

....

A 2007-ben kezdődött pénzügyi-gazdasági válság során számos országban súlyos összegeket fordítottak a közpénzekből pénzügyi intézmények támogatására, bankjaik megmentésére a pénzügyi stabilitás megőrzése céljából. Ez több esetben az államok túlzott eladósodásához is vezetett. A szanálás, a fizetéseképtelen pénzügyi intézmények kényszerrel megvalósuló szerkezetátalakítása, amelynek célja az alapvető pénzügyi intézményi funkciók folyamatosságának biztosítása, a pénzügyi stabilitás megőrzése. Más szóval, a szanálás a rendes fizetéseképtelenségi (felszámolási) eljárásnak egy olyan alternatívája, amely lehetővé teszi a fizetéseképtelenség határához érkezett intézmények reorganizációját vagy csak részleges felszámolását. A fő irányvonal, hogy az adófizetők terhelése helyett a tulajdonosi és hitelezői teherviselést erősíti egy nehéz helyzetbe kerülő pénzügyi intézmény helyzetének rendezése során. Szintén az adófizetők „védi” a **Szanálási Alap** létrehozása, amelynek jóvoltából a szanálás egyes költségei a teljes hitelintézeti és befektetési vállalkozási szektorra terhelődnek az adófizetők helyett.

Indokolás: A jegyzett tőke minimumának változása: módosította a 2019. évi CXVIII. tv. 92.§, hatályos 2020. január 1-től. A további módosítást a tananyag szerkezeti változtatásából fakadó módosítási igény, a közérthetőség biztosítása, nyelvhelyességi hiba javítása indokolja.

A 151. oldalon a 4.1.2. fejezet törlendő, szövege átkerült az új 4.1.1. fejezetbe.

Indokolás: A tananyag szerkezeti változtatásából fakadó módosítási igény, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése a közérthetőség érdekében.

A 153. oldalon a 4.1.3. fejezet számozása 4.1.5-re, címe az alábbiak szerint változik, egyben a korábbi 4.1.3.1. alfejezet törlendő és az új 4.1.5. fejezet második és hatodik bekezdése az alábbiak szerint módosul:

4.1.5. AZ ÁLLAM SZEREPE, FUNKCIÓI A NEMZETGAZDASÁGBAN

Az állam **különleges gazdasági szereplő, mert** alapvető célja – más gazdasági szereplőktől eltérően – nem az, hogy...

...

Az elvonások mértékének meghatározása Azokat az eszközöket, amelyekkel az állam a gazdaság „öntörvényű” mozgását képes befolyásolni, állami intervenciónak (**beavatkozás**) nevezzük. ...

Indokolás: A tananyag szerkezeti változtatásából fakadó módosítási igény, a közérthetőség érdekében.

A 155. oldalon a 4.2.1.1. alfejezet első, második és hatodik bekezdése a következők szerint módosul, az ötödik bekezdés törlendő, átkerül az első bekezdésbe:

4.2.1.1. Az államháztartás fogalma

Az államháztartás felépítését, működésének szabályait az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: államháztartási törvény) szabályozza. **Az államháztartás** legtágabb megfogalmazásban az állam funkcióinak ellátását szolgáló, azaz a közfeladatokat ellátó és finanszírozó gazdálkodási rendszert jelenti. Az államháztartás az állam és a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköreinek ellátását szolgáló pénzeszközöket (közpénzek) és vagyontárgyakat (közvagyon), az ezekkel való gazdálkodást, továbbá mindezek jogi szabályozását foglalja magában.

Az államháztartás tehát egyrészt az állam gazdálkodási rendszerének egésze, az a tevékenység, **Másrészt** az államháztartás magában foglalja azokat a közfeladatokat, amelyeket ...

...

Az állami feladatok az **államháztartás alapegységeiben jelennek meg, amelyeket alrendszereknek nevezünk.**

Indokolás: A tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése a közérthetőség érdekében.

A 155. oldalon a 4.2.1.2. alfejezet szövege a következők szerint módosul:

4.2.1.2. Az államháztartás alrendszerei

Az államháztartás két alrendszerből, **vagyis** a központi és az önkormányzati alrendszerből áll.

Az államháztartás központi alrendszere

Az állam egyrészt közjogi kötelezettségek és jogosítványok alanya, másrészt mint jogi személy, magánjogi jogalany. ~~Az állam mint közjogi kötelezettségek és jogosítványok alanya adókat, illetékeket, díjakat stb. állapít meg és szed be, tehát~~

~~fizetési és egyéb kötelezettségeket állapít meg. Erre a jogviszonyra a felek alá-fölérendeltsége a jellemző. Az állam az adóhatóságon keresztül például kötelezettségeket állapít meg, amelyeknek az adózó köteles eleget tenni.~~

Az államháztartás központi alrendszerébe tartozik:

• ...;
...

Az állam az államháztartás központi alrendszerében két szerepkörben van jelen: egyrészt, mint közjogi kötelezettségek és jogosítványok alanya, másrészt jogi személyként, mint magánjogi jogalany.

Az állam **magánjogi jogalany**ként, más személyekkel, szervezetekkel kerül szerződéses kapcsolatba, amelyben a felek mellérendeltségi viszonyban állnak egymással. Például, amikor az állam tulajdont vásárol vagy idegenít el, a vele szerződő féllel mellérendeltségi viszonyba kerül, azaz a jogviszonyban a feleknek ugyanolyan típusú jogai és kötelezettségei lesznek.

Más a helyzet, amikor az **állam, mint közjogi kötelezettségek és jogosítványok alanya** szerepel a jogviszonyban, mert ilyenkor a közhatalma birtokában adókat, illetékeket, díjakat stb. állapít meg és szed be, tehát fizetési és egyéb kötelezettségeket állapít meg. Erre a jogviszonyra a felek alá-fölérendeltsége a jellemző. Az állam az adóhatóságon keresztül például fizetési kötelezettségeket állapít meg, amelyeknek az adózó köteles eleget tenni.

A közjogi jogalanyként értelmezett állam magában foglalja azokat az állami feladatokat is, amelyeket a társadalombiztosításból és az elkülönített pénzalapokból finanszíroznak. Így technikailag a központi alrendszer részét képezik a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai, valamint az elkülönített állami pénzalapok is.

...

Elkülönített állami pénzalapként működik például a **Nemzeti Foglalkoztatási Alap**, Nemzeti Kulturális Alap.

...

~~Az Egészségbiztosítási Alap kezelője 2016 decemberétől a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő. Ennek keretében finanszírozza a szerződött egészségügyi szolgáltatóknál elvégzett egészségügyi ellátásokat, működteti az egészségügyi szolgáltatások teljesítmény-elszámolásának információs rendszerét.~~

...

~~Az államháztartás önkormányzati alrendszere~~

Az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozik: ...

...

~~Az önkormányzati alrendszer törvényi meghatározása ugyanolyan széles körű, mint a központi alrendszeré.~~

Indokolás: Magyarország 2021. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2020. évi LXXVI. törvény 5.§ (1) bekezdése megszüntette a Nemzeti Foglalkoztatási Alapot. A helyette létrejött alapot a törvény foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalapként definiálja, a 2021. évi központi költségvetésről szóló törvényben Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási

Alapként szerepel. Hatályos 2021. január 1-től. A további szerkesztési változtatások indoka a tananyag tartalmi összefüggéseinek megteremtése, a megértés szempontjából szükségtelen szövegrészek törlése a közérthetőség érdekében.

A 157. oldalon a fejezet címe a következők szerint módosul:

4.2.2. KÖZBEVÉTELEK ÉS KÖZKIADÁSOK

Indokolás: A tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése a közérthetőség érdekében.

A 157. oldalon a 4.2.2.1 alfejezet címe az alábbiak szerint módosul szövege a következő első, hetedik, nyolcadik és kilencedik bekezdéssel egészül ki, az eredeti első és második bekezdés a következők szerint módosul:

4.2.2.1. A közbevételek

Az államháztartás valamennyi költségvetési bevétele közbevételnek minősül, függetlenül az adott pénzeszköz eredetétől (azaz, hogy mely természetes vagy jogi személy fizeti be) és a befizetés jogcímétől.

Az államháztartás bevételeit származásukat tekintve – legyen szó bármelyik alrendszeréről is – két nagy csoportra oszthatjuk. E két nagy csoport a magánjogi jogviszonyból és a közjogi jogviszonyból származó **bevételek**. Ez utóbbiak más szóval a közhatalmi **jelleű** bevételek köre.

Ahogy láttuk a **magánjogi jogviszonyban** ... A **közhatalmi jelleű** bevételek ezzel szemben közjogi jogviszony alapján keletkeznek, ahol az állam – vagy az önkormányzat – mint a közhatalom letéteményese jelenik meg a **jogviszonyban**, és fizetési kötelezettséget ír elő. E fizetési kötelezettség alapja **az Alaptörvényben meghatározott a közteherviselési kötelezettség**. Az Alaptörvény a közteherviselési kötelezettség mértékét az állampolgárok teherbíró képességéhez igazítja, ...

...

A közhatalmi bevételeknek három fajtája van: az adójelleű, a díjjelleű és a szankció jelleű bevételek.

Az **adójelleű bevétel** ellenében a befizető semmilyen közvetlen ellenszolgáltatásra nem tarthat igényt, és a fizetési kötelezettség keletkezése nem függ a befizetés kötelezettjétől. Ide tartoznak az adók, járulékok és a visszerhes vagyonátruházási illeték.

A **díjjelleű bevételek** esetében a fizetésre kötelezett személyek – szemben az adófizetésre kötelezettekkel – befizetésük fejében közvetlen ellenszolgáltatásban részesülnek. A legfontosabb díjjelleű fizetési kötelezettségek a különböző államigazgatási és bírósági eljárási illetékek, az igazgatási és bírósági szolgáltatási díjak, továbbá egyes költségvetési szervek intézményi térítési díjai.

A **szankció jelleű bevételek** valamilyen jogellenes magatartás szankcionálására kiszabott fizetési kötelezettségekből származnak. Ilyen bevételek a bírságok.

Indokolás: A tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértés segítő szövegrész beszúrása a közérthetőség érdekében.

A 158. oldalon a 4.2.2.2 alfejezet címe és szövege a következők szerint módosul, a korábbi 4.2.2.3. alfejezet számozása 4.2.3.1-re változik:

4.2.2.2. A közkiadások

Az állam—vagy az önkormányzat—kiadásait az alábbi kiadáscsoportokkal és funkciókkal jellemezhetjük: Az államháztartási kiadások alapvetően **négy funkció** (funkciócsoport) **valamelyikének ellátásához kapcsolódnak**. Ezek a következők:

- állami működési funkció – igazgatás, jogalkotás, igazságszolgáltatás, rendészet, honvédelem stb.;
- jóléti funkció – oktatás, szociális rendszer, egészségügyi rendszer, nyugdíjrendszer stb.;
- gazdasági funkció – beruházások, energiaellátás, településfejlesztés, autópálya-építés;
- **államadóssághoz kapcsolódó kifizetések.**

4.2.3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS

4.2.3.1. A központi alrendszer bevételei és kiadásai

...

Indokolás: A tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése a közérthetőség érdekében.

A 159. oldaltól a korábbi 4.2.3.1.-4.2.3.3. alfejezetek számozása 4.2.3.2.-4.2.3.4.-re módosul, az alfejezetek tartalma a következők szerint változik:

4.2.3.2. A költségvetési törvény elkészítésének menete

A központi költségvetés a magyar állam bevételeit és kiadásait magában foglaló pénzügyi terv. Egy adott év költségvetésének előkészítését, elfogadását, végrehajtását és a végrehajtás ellenőrzését magában foglaló folyamat (költségvetési ciklus) – amennyiben a költségvetés egy évre készül – három vagy négy évet érint. A költségvetési **törvényjavaslat** előkészítése és a költségvetés elfogadása a költségvetési évet megelőző egy vagy két évben, a **költségvetés** végrehajtása a költségvetési évben, **míg** a végrehajtás ellenőrzése pedig a költségvetési évet követő évben **történik**.

...**ábra: A központi költségvetési ciklus²**

4.2.3.3. A költségvetési törvény előkészítése és a költségvetési döntés

...

1) Az államháztartásért felelős miniszter elkészíti... A Kormány **október 15-ig** döntését követően az Országgyűlés elé terjeszti a következő év törvényjavaslatát. A Kormány a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatot **külön-törvény** a stabilitási törvény szerint egyeztetve a Költségvetési Tanáccsal.

...

4.2.3.4. A költségvetési törvény végrehajtása

4.2.3.5. A költségvetési törvény végrehajtásának ellenőrzése

A költségvetési törvény végrehajtásának ellenőrzése a költségvetési évet követő évben **szeptember 30-ig** történik, mégpedig a **zárszámadási törvény** keretei között.

A zárszámadásról szóló törvényjavaslatot a Kormány a költségvetési évet követő évben köteles az Országgyűlés elé terjeszteni. **mégpedig úgy, hogy az Országgyűlés elé terjesztés előtt legalább két hónappal meg kell küldenie az Állami Számvevőszéknek.** A törvényjavaslathoz az Állami Számvevőszék véleményét mellékelni kell.

Indokolás: A szerkezeti változtatásból adódó változtatások átvezetése, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértéshez nem szükséges, indokolatlan ismétlést tartalmazó szövegrészek törlése, a megértést segítő ábra beszúrása a közérthetőség érdekében.

² Készítette: dr. Nagylaki Csilla a tananyag 2021. évi hatályosításához

A 160. oldalon a korábbi 4.2.3.4. alfejezet számozása 4.2.4.1-re változik, címe módosul, elé a 4.2.4. fejezetcím kerül, az új 4.2.4. fejezet kiegészül a 4.2.4.2. és 4.2.4.3. alfejezet címekkel és a fejezet szövege a következők szerint módosul:

4.2.4. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI KÖLTSÉGVETÉS

4.2.4.1. A helyi önkormányzati bevételek

Az önkormányzatokkal kapcsolatos szabályozás a helyi önkormányzatokat megillető bevételeket az alábbi csoportokba sorolja:

- saját bevételek;
- **központi költségvetési támogatás;**
- átengedett megosztott bevételek (például ~~a gépjárműadó 40%-a~~, a gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származó bevétel 100%-a, valamint termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni szja 100%-a);
- más gazdálkodóktól átvett bevételek;
- **egyéb bevételek.**

...

A saját bevételek közé sorolhatók még:

- ...;
- **illetékek;**
- ...;

...

4.2.4.2. A helyi önkormányzatok kiadásai

A helyi önkormányzatok a költségvetési bevételeiket a közfeladataik ellátására, a költségvetési szerveik működtetésére, a vagyonnal kapcsolatos kiadásaira, fejlesztési céljaik megvalósítására, az esetleges adósságaik teljesítésére használják fel.

A feladatalapú támogatást a helyi önkormányzat éves szinten kizárólag az ellátandó feladatainak kiadásaira fordíthatja. Az ettől eltérő felhasználás esetén a helyi önkormányzat köteles a támogatás összegét a központi költségvetésbe visszafizetni. Az egyéb bevételeit fordítja az önként vállalt feladatainak az ellátására.

4.2.4.3. A helyi önkormányzati költségvetés elkészítésének, végrehajtásának és a végrehajtás ellenőrzésének szabályai

- 1) ...
- 2) ...
- 3) ~~A költségvetés előterjesztésekor a képviselő-testület részére mérlegeket és kimutatásokat kell — szöveges indokolással együtt — bemutatni. Ha a költségvetési rendeletet a képviselő-testület a költségvetési évben legkésőbb március 15-ig nem fogadta el, az átmeneti gazdálkodásról rendeletet alkot, amelyben felhatalmazást ad, hogy a helyi önkormányzat és költségvetési szervei a bevételeiket folytatólagosan beszedhessék, kiadásait teljesítsék. A költségvetésről elfogadásával a képviselő-testület rendeletet alkot.~~

- 4) A költségvetés végrehajtása, azaz a bevételek beszedése, a kiadások teljesítése a képviselő-testület által alapított költségvetési szervek feladata.
- 5) A költségvetés végrehajtására vonatkozó zárszámadási rendelet tervezetét a jegyző készíti elő és a polgármester terjeszti a képviselő-testület elé olyan időpontban, hogy az legkésőbb a költségvetési évet követő év május 31-ig hatályba léphessen.

Indokolás: A gépjárműadóból származó bevétel 40%-ának önkormányzatok részére történő átengedését a Magyarország központi költségvetéséről szóló 2020. CX. törvény 38.§ (1) bekezdése nem tartalmazza. Hatályos 2020. január 1-jétől. A további módosításokat a szerkezeti változtatásból adódó módosítások átvezetése, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértéshez nem szükséges szövegrészek törlése indokolja.

A 161. oldalon a korábbi 4.2.4. fejezet számozása 4.2.5.-re az alfejezetek számozása ehhez igazodóan 4.2.5.1.-4.2.5.3.-ra változik, a korábbi 4.2.4.2. alfejezet 4.2.5.4. alfejezetként átkerül a fejezet végére. A fejezet szövege a következők szerint módosul:

4.2.5. NEMZETI VAGYON

4.2.5.1. A nemzeti vagyon fogalma

...

4.2.5.2. Állami vagyon

Az állami vagyon a rendeltetésétől függően **kincstári vagyon**, illetve **üzleti vagyon**.

A kincstári vagyon a szűkebb értelemben vett állami feladat ellátására szolgáló vagyon, amely a társadalom működését és a nemzetgazdaság céljai megvalósítását segíti elő. **A kincstári vagyon forgalomképtelen vagy korlátozottan forgalomképes.**

Forgalomképtelen a kizárólagos állami tulajdonba tartozó, valamint a nemzetgazdaság szempontból kiemelt jelentőségű állami vagyon.

Az **állam kizárólagos tulajdonába tartozik** például: ...

Az állam **üzleti vagyona** a nemzeti vagyon azon része, amely nem tartozik a kincstári vagyonba. Ez a vagyon forgalomképes.

4.2.5.3. Az állami vagyonnal való gazdálkodás

...

A tulajdonosi joggyakorlás és a vagyongazdálkodás feladata ... Az állami vagyon felügyeletéért, az állami vagyonnal való gazdálkodás szabályozásáért **a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter** a felelős, aki a feladatait a **Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.** (MNV Zrt.) közreműködésével látja el.

~~A rábízott állami vagyon felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét tulajdonosi joggyakorlóként — ha törvény vagy miniszteri rendelet eltérően nem rendelkezik — az MNV Zrt. gyakorolja.~~

~~A Magyar Fejlesztési Bank (MFB) Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a Magyar Posta Zártkörűen Működő Részvénytársaság és az Első Nemzeti Közműszolgáltató (ENKSZ) Zártkörűen Működő Részvénytársaság felett — ha miniszteri rendelet eltérően nem rendelkezik — a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter,~~

~~azon állami tulajdonban álló ingatlanok felett, amelyek egy része a Nemzeti Földalapba tartozik, az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) az agrárpolitikáért felelős miniszterrel közösen, a Nemzeti Földalapról szóló törvény, valamint annak végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint,~~

Az **MNV Zrt.** a Magyar Állam által alapított egyszemélyes részvénytársaság, amelynek részvénye forgalomképtelen. Az **MNV Zrt.** feladatkörében többek között

...

...

A nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter felel továbbá a fejlesztési banki eszközökkel megvalósuló fejlesztésekért, feladatait a **Magyar Fejlesztési Bank Zrt.** közreműködésével látja el. Ugyancsak a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozik például a Magyar Posta Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a MÁV Magyar Államvasutak Zártkörűen Működő Részvénytársaság, az MVM Magyar Villamosművek Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a Szerencsejáték Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság, stb.

~~A Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (MFB Zrt.) — a 2001. évi XX. törvény értelmében — egyszemélyes, zártkörűen működő szakosított hitelintézet.~~

~~A részvények száz százaléka a Magyar Állam tulajdonában van, a részvények elidegenítése, biztosítékul adása semmis. Az MFB Zrt. jegyzett tőkéje legalább százmilliárd forint. Az MFB Zrt. legfőbb feladata, hogy a Kormány közép- és hosszú távú gazdaságfejlesztési céljaihoz szükséges fejlesztési forrásokat biztosítsa.~~

~~A Nemzeti Földalaphoz **ot** a 2010. évi LXXXVII. törvény hozta létre, a Földalaphoz tartozik... A Nemzeti Földalap felett a Magyar Államot megillető tulajdonosi jogokat és kötelezettségeket az agrárpolitikáért felelős miniszter a Nemzeti Földügyi Központ Földalapkezelő Szervezet útján gyakorolja.~~

4.2.5.4. Az önkormányzati vagyon

...

Indokolás: A mezőgazdasági termékpiacok szervezésének egyes kérdéseiről, a termelői és a szakmaközi szervezetekről szóló 2015. évi XCVII. törvény módosításáról, valamint a Nemzeti Földügyi Központ létrehozásával összefüggő egyes törvénymódosításokról szóló 2019. évi XL törvény. 2. § a), b). pontjai szerint Nemzeti Földalapkezelő Szervezet helyébe a Nemzeti Földügyi Központ lépett. Hatályos 2019. július 1-jétől. A további módosításokat a szerkezeti változtatásból adódó módosítások átvezetése, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértéshez nem szükséges szövegrészek törlése indokolja.

A 164. oldaltól a korábbi 4.2.5. fejezet számozása 4.2.6.-ra, az alfejezetek számozása ehhez igazodóan 4.2.6.1.-4.2.6.2.-ra változik, a fejezet kiegészül a 4.2.6.3. és 4.2.6.5. alfejezet címekkel, az utóbbival a korábbi 4.2.6. fejezetcím megszűnik. A fejezet szövege a következők szerint módosul:

4.2.6. KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

4.2.6.1. A költségvetési szervek fogalma, alapítása, megszüntetése

Az államháztartás alapegységei a költségvetési szervek.

A **költségvetési szerv** az államháztartás részét képező, jogszabályban meghatározott és az alapító okiratban rögzített közfeladat ellátására létrehozott, nyilvántartásba vett jogi személy. A költségvetési szerv tevékenysége lehet

- a) alaptevékenység, amelynek ellátására a költségvetési szervet létrehozták, azaz a szakmai alapfeladatoként meghatározott, nem haszonszerzés céljából végzett tevékenység, vagy
- b) vállalkozási tevékenység, amely haszonszerzés céljából, államháztartáson kívüli forrásból, nem kötelezően végzett termelő-, szolgáltató-, értékesítő tevékenység.

A költségvetési szervekkel kapcsolatos alapvető szabályokat jelenleg az államháztartási törvény mellett az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet tartalmazza.

Költségvetési szerv akkor alapítható,

Költségvetési szervet **jogszabállyal vagy alapító okirattal** lehet létrehozni.

~~A költségvetési szerv a kincstár által vezetett **törzskönyvi nyilvántartásba történő bejegyzéssel jön létre.**~~

Az alapító okiratnak **tartalmaznia kell** a költségvetési szerv:

- ...

Az alapító okirat a fentiekén túl – **fennállása esetén – tartalmazza** a költségvetési szerv

- ...

A költségvetési szerv működését, feladatai ellátását, hatékonyságát az irányító szerv időközönként felülvizsgálja, amelynek eredményeként előfordulhat, hogy **a költségvetési szervet át kell alakítani vagy meg kell szüntetni** (például ha a költségvetési szerv tevékenysége iránti szükséglet megszűnt, vagy a költségvetési szerv nem képes ellátni a tevékenységét, illetve az más formában hatékonyabban látható el, stb.).

A költségvetési szerv a Magyar Államkincstár által vezetett **törzskönyvi nyilvántartásba** történő bejegyzéssel jön létre és az onnan való törléssel szűnik meg.

4.2.6.2. A költségvetési szervtípusok, ~~a költségvetési szervek irányítása, ellenőrzése~~

Költségvetési szerv alapítására jogosult **alapján az alábbi költségvetési szerveket különböztetjük meg:**

- a) az Országgyűlés, a Kormány vagy a miniszter által alapított **központi költségvetési szerv,**
- b) a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása, a térségi fejlesztési tanács által alapított **helyi önkormányzati költségvetési szerv,**
- c) a nemzetiségi önkormányzat, vagy a nemzetiségi önkormányzatok társulása által alapított **nemzetiségi önkormányzati költségvetési szerv, és**
- d) a köztestület által alapított **köztestületi költségvetési szerv.**

A költségvetési szerv gazdálkodási feladatai ellátásának megszervezése az államháztartási törvény értelmében többféle módon történhet. Főszabály szerint

...

...

Ha azonban a költségvetési szerv éves átlagos statisztikai állományi létszáma a 100 főt nem éri el, akkor **önálló gazdasági szervezettel nem rendelkezik.** ...

5.2.6.3. A költségvetési szervek irányítása, felügyelete

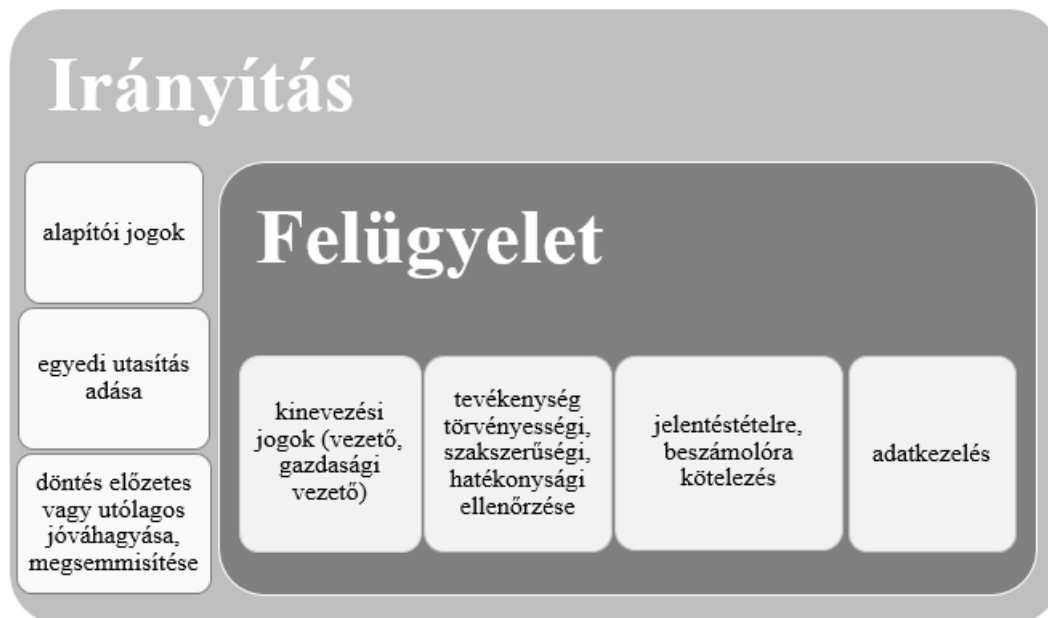
A költségvetési szervnek mindig van legalább egy irányító vagy felügyeleti szerve.

Az irányítási jog az irányító szerv számára a költségvetési szerv felett igen széles körű jogosítványokat biztosít. Az **irányítási joga** magában foglalja a költségvetési szerv:

- alapításának;
- átalakításának;
- megszüntetésének jogát;
- ~~a szerv~~ vezetőjének kinevezését, felmentését, a munkáltatói jogok gyakorlását;
- ~~a szerv~~ gazdasági vezetőjének kinevezését, felmentését és díjazásának megállapítását;
- ~~a költségvetési szerv~~ tevékenységének törvényességi, szakszerűségi és hatékonysági ellenőrzését;
- ~~a költségvetési szerv~~ jelentéstételre vagy beszámolásra való kötelezését;
- ~~döntésének megsemmisítését, szükség szerint új eljárás lefolytatására való utasítását,~~ jogszabályban meghatározott esetekben a költségvetési szerv döntéseinek előzetes vagy utólagos jóváhagyását; valamint
- ~~feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására vonatkozó egyedi utasítás adását,~~
- ~~a költségvetési szerv~~ kezelésében lévő közérdekű adatok és közérdekből nyilvános adatok, valamint a felsorolt egyes irányítási jogkörök gyakorlásához szükséges, törvényben meghatározott személyes adatok kezelését.

A költségvetési szervek felett általában az **irányítási jogok teljessége** érvényesül.

A felügyeleti szerv az irányítási jogok teljes körével nem rendelkezik. **A felügyeleti jogkörbe** ugyanis a fent felsorolt irányítási jogok közül az alapítói jogok (alapítás, átalakítás megszüntetés), a költségvetési szerv döntéseinek előzetes vagy utólagos jóváhagyása, valamint a feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására történő egyedi utasítás adása nem tartozik bele.

...ábra: A költségvetési szervek irányítása, felügyelete³

4.2.6.4. A költségvetési szervek működése

~~A költségvetési törvény elfogadását követően az irányító szerv~~ **kinestári költségvetés** kiadásával megállapítja a központi költségvetési szervek kiemelt előirányzatait. ~~Az önkormányzati költségvetési szervek költségvetését az önkormányzat költségvetése~~ állapítja meg.

A költségvetési szervek az irányító szervük által elfogadott költségvetésük alapján kötelesek **gazdálkodni**. Az elfogadott költségvetést a költségvetés módosításával lehet csak változtatni. Amennyiben a bevételi-kiadási előirányzat nem teljesül vagy túlteljesül, módosítást kell végrehajtani. A költségvetési szervek a bevételeiket kötelesek, a kiadásukat pedig jogosultak teljesíteni.

4.2.6.5. A kötelezettségvállalás folyamata

A költségvetési szerveknél az előirányzatok teljesítése egymásra épülő, úgynevezett **vertikális munkaszakaszokon** keresztül valósul meg. Ezen munkaszakaszok a kötelezettségvállalás, a pénzügyi ellenjegyzés, **a teljesítés igazolása**, az érvényesítés és az utalványozás.

³ Készítette: dr. Nagylaki Csilla a tananyag 2021. évi hatályosításához

...ábra: A kötelezettségvállalás folyamata⁴

A kötelezettségvállalás ...

- 1) A kötelezettségvállalás kizárólag – a Kormány rendeletében foglalt kivételekkel – írásos formában, **pénzügyi ellenjegyzés** után történhet. **Ellenjegyzésre főszabály szerint a gazdasági vezető, vagy az általa írásban kijelölt – a szerv állományába tartozó – személy jogosult. Az önkormányzat nevében....**
- 2)
- 3)
- 4)

Indokolás: A szerkezeti változtatásból adódó módosítások átvezetése, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértéshez nem szükséges szövegrészek törlése, a nyelvhelyességi hibák javítása, a megértést segítő ábrák beszúrása.

A 167. oldalon 4.2.7. fejezet az alábbi 4.2.7.1. és 4.2.7.2. alfejezetekkel egészül ki, azt követően az alfejezetek számozása értelemszerűen változik, a korábbi 4.2.7.4. alfejezet törlendő, a fejezet szövege az alábbiak szerint módosul:

4.2.7.1. Az államháztartási kontrollrendszer

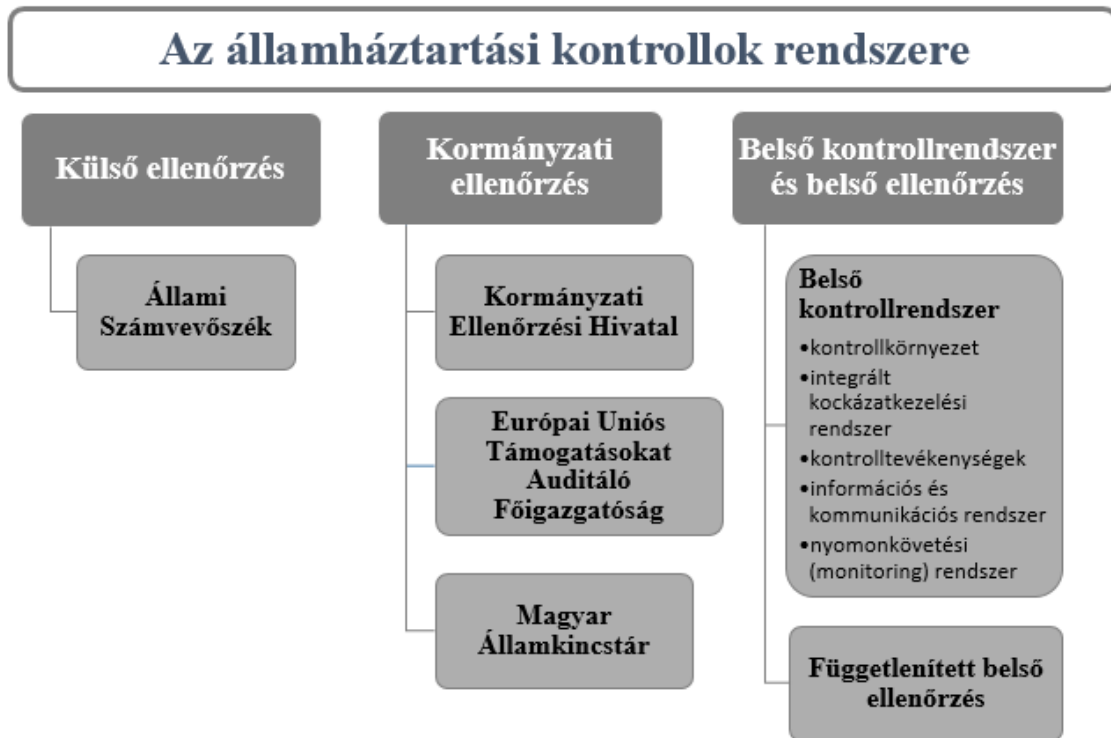
Az államháztartás területén végzett ellenőrzés **célja** annak **vizsgálata**, hogy az államháztartáshoz tartozó pénzeszközökkel, vagyonelemekkel a kezelésre jogosult szervek, szervezetek **megfelelően, azaz szabályszerűen, szabályozottan, hatékonyan, gazdaságosan, eredményesen gazdálkodnak-e**. Az ellenőrzés kiterjed mind a központi, mind az önkormányzati alrendszerre.

⁴ Készítette: dr. Nagylaki Csilla a tananyag 2021. évi hatályosításához

...

Az államháztartás területén végzett ellenőrzés (államháztartási kontrollok) rendszere három pillérre épül:

- **külső ellenőrzésre;**
- **kormányzati szintű ellenőrzésre; valamint**
- **az államháztartási belső kontrollra és belső ellenőrzésre.**

...Ábra: Az államháztartási kontrollok rendszere⁵

4.2.7.2. Az államháztartás külső ellenőrzése

Az államháztartás külső ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat az **Állami Számvevőszék** látja el, amely az Alaptörvény értelmében az Országgyűlés általános hatáskörű pénzügyi-gazdasági ellenőrző szerve. Az Állami Számvevőszék általános hatáskörében bárhol ellenőrizheti a közpénzekkel és a közvagyonnal való felelős gazdálkodást. Az Állami Számvevőszék ellenőrzési tevékenysége kiterjed az államháztartás mindkét alrendszerére, ennek keretein belül vizsgálja az államháztartás forrásainak rendeltetésszerű felhasználását, ellenőrzi az állami vagyonnal történő gazdálkodást. Feladatkörében ellenőrzi a közpénzekkel és az állami és önkormányzati vagyonnal való felelős gazdálkodást, valamint a központi költségvetés végrehajtását, az államháztartás gazdálkodását, az államháztartásból származó források felhasználását, és a nemzeti vagyon kezelését. Megállapításaival, javaslataival, tanácsaival segíti az Országgyűlést, annak bizottságait és az ellenőrzött szervezetek munkáját.

⁵ Készítette: dr. Nagylaki Csilla a tananyag 2021. évi hatályosításához

~~Az államháztartásért felelős miniszter ellátja az Állami Számvevőszék véleményének kikérésével az államháztartás belső kontrollrendszerének a nemzetközi standardokkal összhangban lévő~~

~~fejlesztésével;~~

~~szabályozásával;~~

~~koordinációjával és~~

~~harmonizációjával kapcsolatos feladatokat.~~

~~Az államháztartásért felelős miniszter megalkotja az ezekhez kapcsolódó jogszabályokat, módszertani útmutatókat, valamint ellátja a szakmai egyeztető fórumok működtetésével és kötelező továbbképzések szervezésével kapcsolatos feladatokat.~~

4.2.7.3. Kormányzati szintű ellenőrzés

...

A **Magyar Államkincstár** az államháztartásért felelős nemzetgazdasági miniszter irányítása alatt álló, országos hatáskörű, központi költségvetési intézmény. ...

...

4.2.7.4. Belső kontrollrendszer és belső ellenőrzés

Az **államháztartásért felelős miniszter** – az Állami Számvevőszék véleményének kikérésével – ellátja az államháztartás belső kontrollrendszerének a nemzetközi standardokkal összhangban lévő

- fejlesztésével;
- szabályozásával;
- koordinációjával és
- harmonizációjával kapcsolatos feladatokat.

Az államháztartásért felelős miniszter megalkotja az ezekhez kapcsolódó jogszabályokat, módszertani útmutatókat, valamint ellátja a szakmai egyeztető fórumok működtetésével és kötelező továbbképzések szervezésével kapcsolatos feladatokat.

A belső kontrollrendszer **célja** ...

Indokolás: A szerkezeti változtatásból adódó módosítások átvezetése, a tananyag tartalmi-logikai összefüggéseinek megteremtése, megértéshez nem szükséges szövegrészek törlése, a nyelvhelyességi hibák javítása, a megértést segítő ábra beszurása.

5. MODUL: INFORMÁCIÓBIZTONSÁGI ÉS ADATVÉDELMI ALAPISMERETEK

5.1.3. A JOGSZERŰ ADATKEZELÉS KÖVETELMÉNYEI

A 75. oldal alján az adatkezelés során érvényesítendő alapvető elvek rész az alábbival egészül ki:

*A **jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság** alapelve szerint a személyes adatok kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni.*

*A **célhoz kötöttség** elve azt jelenti, hogy személyes adatot csak pontosan meghatározott és jogszerű célból szabad kezelni. Tilos az előre meg nem határozott jövőbeni felhasználásra történő, „készletező” adatgyűjtés.*

Indoklás: A GDPR-ban megtalálható alapelvek.